

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola:

Ústav estetiky

16. 8. 2010
Datum odevzdání posudku:

Ludmila Kajtmanová
Jméno:
Estetika
Obor:

Recenzent * / Mgr. Jan Staněk, Ph.D.

diplomové práce

Vedoucí */
Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.
.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Estetická recepce tance

.....
(téma)

Bakalářská práce Ludmily Kajtmanové se zabývá estetickou problematikou tance. Konkrétněji, jak napovídá název, jeho estetickou recepcí. Již samotný název práce je možné interpretovat dvěma způsoby. Buď jako zvažování způsobů, jakými byl tanec reflektován na poli estetických teorií nebo jako problematiku specifických rysů té recepce tance, kterou můžeme nazvat estetickou. Bakalářská práce Ludmily Kajtmanové se věnuje oběma zmíněným významům. První část práce se věnuje problematice estetických či filosofických reflexí tance, druhá část se zabývá pojmem estetické recepce uměleckých děl a soustředí se na specifika tance.

Hlavním tématem první části bakalářské práce Ludmily Kajtmanové je otázka, z jakého důvodu je tanec opomíjen (alespoň ve srovnání s množstvím textů věnovaným ostatním uměleckým druhům) v současných estetických a filosofických zkoumání umění. Autorka v této části vychází zejména ze série článků, které tomuto tématu věnoval v osmdesátých a devadesátých letech kanadský básník, filosof a estetik Francis Edward Sparshott (jeho reflexe jsou však vhodně doplňovány i reflexemi z pozic kulturní teorie či feministických studií). Tato část práce se snaží nastínit základní problémy spojené s reflexí tance. Zmíněno je Hegelovo opomíjení tance, který pro něho není paradigmatickým uměním ani pro jedno z jeho triády vývojových fází umění (symbolické, klasické, romantické), které bylo podle Sparshotta do značné míry přejato (ať už explicitně nebo implicitně) následujícími generacemi estetiků, zmíněny jsou feministické interpretace tance jako potlačovaného jazyku žen, zmíněny a popsány jsou tři základní formy tance (společenská divadelní a etnická) i potíže s jejich ostrým odlišením (to se týká především rozdílu mezi etnickou a divadelní formou tance), zmíněny byly problémy s notací tance i s jeho definicí. Každé z těchto témat by vydalo na samostatnou bakalářskou práci. Autorce však první kapitola slouží především jako zmapování otázek, které problematika tance vyvolává, nesnaží se na tyto otázky podat finální odpovědi (v tom následuje příklad Francise E. Sparshotta). Je třeba zdůraznit, že tato absence finálních odpovědí není chybou první kapitoly, ale jejím plusem, protože se tím autorka vyhýbá zkreslením, které s sebou rychlá řešení většinou přinášejí. Pokud však autorka tvrdí, že „...moderní tanec, který vznikl v souvislosti s ženskou emancipací, lze dokonce považovat za ideologickou opozici baletu“ (s. 19), bylo by vhodné poukázat, v čem tato ideologická opozice spočívá. Rozvést by si také zasloužila klíčová definice Grahama McFee tance jako aktivity a jeho vymezení se vůči tanci jako sekvenci pohybů. Zvláště když se na tuto definici autorka sama později odvolává.

Druhá část práce je opřena o teorii estetické recepce Stephena Coburna Peppera a směřuje poukázání zvláštností, které s sebou přináší estetická recepce tance. Autorka zde, podle mého názoru oprávněně vyzdvihuje v rámci recepce tance absenci toho, co Pepper nazývá fyzickým kontinuantem.

Celá práce je napsána pozorně a texty (ve většině případů se jedná o texty v angličtině) jsou probrány i přeloženy korektně. Přesto musím upozornit alespoň na jeden problém. Na straně 22 autorka tvrdí, že rozdíl mezi tancem, který považujeme za umění a který ne, je podle Sparshotta institucionální. Sparshot však zdaleka nepřijímá Dickieho institucionální definici umění. Naopak ji kritizuje (například na s. 20 textu *On the Question: Why Do*

Philosophers Neglect the Aesthetics of the Dance? Sparshotova pozice by se spíše dala popsat jako kontextualistická, než institucionální. Sama autorka to dokonce později v textu zmiňuje. Za tímto dílčím nepochopením, pravděpodobně stojí překlad ze zmíněného Sparshottova textu uvedený v bakalářské práci na s. 24: „jestliže někdo stojí na pódiu takovým způsobem, který není ničím zvláštní, a my jsme obeznámeni s tím, že je to tanec, rozumíme tomu, co nám bylo řečeno, jedině v kontrastu s tím, co bychom mohli očekávat: typičtější možnosti tance, které tanečník musí chápat jako by byly takřka netančené.“ Pokud by autorce nevypadlo pár slov a citát trochu prodloužila, zněl by asi takto: „Jestliže někdo stojí na pódiu takovým způsobem, který není ničím zvláštní, a my jsme obeznámeni s tím, že je to tanec, rozumíme tomu, co nám bylo řečeno, jedině skrze rozpor mezi tím co vidíme a tím co jsme mohli očekávat, že uvidíme: specifictější možnosti tance, které tanečník určitě pojal tak, že vlastně netančí. Pokud má mít to, co (tanečník – vložil M.K.) dělá význam tance, musí to být význam, který vydobily jiné otevřeněji významuplné tance. Abychom rozuměli jeho nevýrazné nehybnosti jako tanci, museli jsme se naučit jak na věci nahlížet jako na tanec a to zhlédnutím objektů mající typické a rozpoznatelné vlastnosti.“

Přes uvedené výhrady však Bakalářskou práci Ludmily Kajtmanové považuji za kvalitní a inspirativní a jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě**.

výborně

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

Čes. Buděj.

16. 8. 2010

V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte